

ENRAONAR
PROGRAMES DE PENSAMENT

ACTE DE PRESENTACIÓ DEL CICLE DE TARDOR 2020 DEL PROGRAMA DE PENSAMENT ENRAONAR
ÈTICA EN TEMPS D'EMERGÈNCIA. DRETS I DEURES

Dimecres 7 d'octubre a les 18 h. Casa Aymat, Carrer de Villà 68,

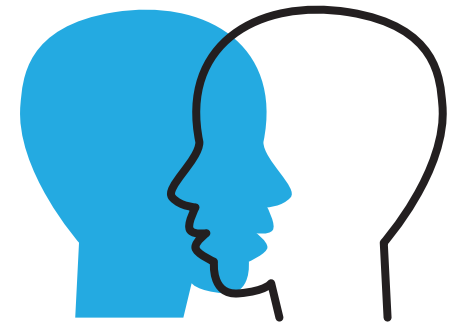
**Amb la presència d'Esther Madrona, Tinenta d'Alcaldia de Cultura, Educació, Esports i Joventut
de l'Ajuntament de Sant Cugat**

**i els coordinadors del cicle: Victòria Camps, catedràtica emèrita de Filosofia moral i política de la UAB
i Daniel Gamper, Doctor en Filosofia i professor de Filosofia moral i política de la UAB.**

ADVERTIMENT

**A causa de la pandèmia, l'aforament de l'acte és limitat.
Per tal d'assistir-hi caldrà inscriure's a www.centresculturals.santcugat.cat**

L'emergència sociosanitària a què ens ha abocat la pandèmia de la COVID 19 ha posat de manifest la fragilitat constitutiva del nostre món i de la nostra vida. Hem perdut la familiaritat que ens hi vinculava i que garantia la certesa de la seva pervivència, així com també de la pervivència de la Terra, inclosa l'espècie humana. Els grans sistemes d'organització política, començant per l'econòmic, s'han revelat còmplices de la desfeta del teixit social i cultural que assetja els estats moderns, els seus règims institucionals i la seva ciutadania, com a resultat d'una acció continuada de segregació i exclusió per motius de gènere, classe i raça, i també d'explotació indiscriminada dels recursos humans i materials del planeta. Què podem rescatar encara dels valors de l'ètica republicana: llibertat, igualtat i fraternitat? Quins altres valors cal reivindicar en el context d'aquesta crisi que, evidentment, és de valors? Quins drets i deures hi podem articular i defensar i quina potència transformadora en podem esperar?

ENRAONAR

PROGRAMES DE PENSAMENT

Cicle de Tardor 2020

ÈTICA EN TEMPS D'EMERGÈNCIA. DRETS I DEURES

Coordinat per Victòria Camps i Daniel Gamper

Amb la col·laboració del departament de Filosofia
de la Universitat Autònoma de Barcelona

AJUNTAMENT DE
SantCugat

Cultura

Conferències

Seu: Casa Aymat. Centre de creació. 19 h Durada: 90 minuts

26 octubre **Marta Tafalla**

Marta Tafalla és doctora en Filosofia, professora a la Universitat Autònoma de Barcelona i membre del Centre d'Ètica Animal de la Universitat Pompeu Fabra. La seva línia de recerca rau en estudiar la nostra relació amb els altres animals i el conjunt de la biosfera, tant des d'una perspectiva ètica com estètica. El seu darrer llibre és **Ecoanimal**. Una estètica plurisensorial, ecologista y animalista (Plaza y Valdés, 2019)

“Ètica ecològica i ètica animal”

El planeta Terra està habitat per uns 8 milions d'espècies d'animals i plantes, però malauradament una d'aquestes espècies es creu propietària de totes les altres, a les quals tracta com a instruments que pot usar segons el seu caprici. L'antropocentrisme és responsable de moltes formes de maltractament als animals i està provocant una extinció massiva d'espècies i el caos climàtic. L'actual pandèmia és resultat de com tractem els altres animals i de com degradem els ecosistemes. Necessitem superar aquesta ideologia i desenvolupar una ètica que ens ensenyi a viure amb les altres espècies i a habitar la Terra.

2 novembre **Daniel Gamper**

Daniel Gamper és doctor en Filosofia i professor de Filosofia moral i política a la UAB. Ha centrat la seva recerca en l'aparell conceptual del liberalisme, amb especial atenció a la relació entre religió i democràcia. Col·labora amb el diari Ara. El seu darrer llibre és **Las mejores palabras**. De la llibre expresión (2019), pel qual li va ser concedit el Premio Anagrama de Ensayo.

“El dret a obeir la pròpia consciència”

La llibertat de consciència és una peça central de les Declaracions de Drets. Aquesta llibertat tutela els ciutadans perquè creguin en allò que vulguin i alhora perquè actuïn en conseqüència. En ocasions,

com en el cèlebre cas d'Antígona, aquesta llibertat topa amb les lleis i els ordres establerts. Quin és el límit de la llibertat de consciència? Què succeeix quan aquesta llibertat es declina de forma religiosa? Inclou aquest dret la desobediència en nom de la consciència?

9 novembre **Oriol Farrés**

Oriol Farrés Juste és doctor en Filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona i professor agregat interí de la mateixa universitat. És el coordinador del Màster UAB-UdG en Filosofia Aplicada. Ha publicat articles d'ètica i filosofia política en revistes acadèmiques. Ha traduït al català Hannah Arendt i John Rawls; i al castellà, Thomas Pogge. Ha col·laborat amb El Punt Avui i Nació Digital com a articulista d'opinió. Ha impartit conferències, entre d'altres llocs, a l'Ateneu Barcelonès, en Aules d'Extensió Universitària i a l'Associació d'Amics de la UAB.

“Salus populi suprema lex”

L'epidèmia de la COVID-19 ha posat en primer pla una sèrie de tensions entre valors que es sintetitzen en un dilema ètic-polític clàssic: "seguretat - llibertat" o bé "la salut com a bé comú - la salvaguarda de les llibertats individuals". En tractar-se d'una emergència sociosanitària, les mesures per a la seva contenció impliquen costos i sacrificis. També restriccions de drets i llibertats bàsiques. Determinar qui ha de carregar amb els costos i quina hauria de ser la seva magnitud és una qüestió ètica capital. En aquesta ponència, es planteja un exercici de filosofia aplicada a la salut pública en ocasió d'aquesta pandèmia i, al seu torn, una genealogia de la relació entre la salut i la solidaritat basada en la màxima ciceroniana **salus populi suprema lex esto** (la salut del poble sigui la llei suprema).

16 novembre **Victòria Camps**

Victòria Camps és catedràtica emèrita de Filosofia moral i política a la Universitat Autònoma de Barcelona. És autora de més d'una quinzena de llibres, pels quals ha rebut nombrosos reconeixements, com el Premi Espasa d'Assaig (1990) per **Virtudes públiques**, el Premi Internacional Menéndez Pelayo (2008). Va ser senadora i actualment és Consellera Permanent del Consell d'Estat. Ha estat pionera en l'estudi de la bioètica i una divulgadora incansable de la filosofia i de l'ètica.

“El deure de tenir cura”

Tenir cura dels altres s'ha convertit en un dels valors fonamentals de les nostres societats. La reflexió sobre aquest valor i qui se n'ha de fer responsable porta a replantejar-se una concepció de l'ésser humà i de la divisió entre el públic i el privat més complexa que la que hem heretat del pensament modern. Tenir cura és un complement del principi de justícia i un deure tant de les administracions públiques com dels ciutadans.

23 novembre **Àngel Puyol**

Àngel Puyol és professor d'Ètica i Filosofia política a la Universitat Autònoma de Barcelona. Recentment, ha publicat **El sueño de la igualdad de oportunidades** (Barcelona: Gedisa, 2010), **Rawls. El filósofo de la justicia** (Barcelona: Batiscafo, 2015), **El derecho a la fraternidad** (Madrid: Catarata, 2017) i **Political Fraternity. Democracy Beyond Freedom and Equality** (New York: Routledge, 2019).

“El dret a la fraternitat”

La llibertat i la igualtat són els pilars ètics de la nostra societat, però molta gent no els gaudeix tal com hauríem d'esperar. La pobresa, la discriminació, la marginació, la desigualtat, la indiferència social, sovint són compatibles amb la igualtat davant la llei i les llibertats formals. Moltes de les reivindicacions socials dels nostres dies no demanen més llibertat i igualtat, sinó la seva realització plena. En el fons, el que hom reclama és fraternitat en sentit polític o republicà, és a dir, una llibertat real i igual que no exclou a ningú i que assumeixi el deure d'ajuda mútua en cas de necessitat.

RESERVA

L'aforament, a causa de la pandèmia, és limitat. Cal inscriure's prèviament a www.centreculturals.santcugat.cat en totes les activitats: presentació, cicle de conferències i taller de lectures. Tot el cicle és gratuït. En el cas del taller de lectures, cada participant haurà d'adquirir pel seu compte el llibre referit en cada cas.

Taller de lectura

El taller de lectura, que té com a objectiu preparar temàticament les sessions del cicle, tindrà lloc els dijous de 17.30 a 19 h.

Coordinat per **Begonya Saez Tajafuerce**

Begonya Saez és Doctora en Filosofia per la Universitat Autònoma de Barcelona i professora del seu Departament de Filosofia. Col.laboradora habitual del CCCB i de l'Institut d'Humanitats

22 octubre

Sobre ètica ecològica i ètica animal (Marta Tafalla):

Henry David Thoreau, **Walden o la vida en los bosques** (Free editorial).

1a. Part: **Economía**

29 octubre

Sobre llibertat de consciència (Daniel Gamper):

Martha Nussbaum, **Libertad de conciencia. El ataque a la igualdad de respeto**, Katz, BBAA, 2011.

Conferència sencera.

5 novembre

Sobre republicanisme (Oriol Farrés)

Maurizio Viroli, **Republicanisme**. Angle editorial. 2007

12 novembre

Sobre el deure de tenir cura (Victòria Camps):

Victòria Camps, **La búsqueda de la felicidad**. Arpa Editores. 2019
Capítol 5

19 novembre

Sobre fraternitat (Àngel Puyol):

Àngel Puyol, **Sobre el concepto de fraternidad política**

<https://revistas.um.es/daimon/article/view/333811/249471>

Retransmissió per streaming

a Cugat Mèdia (www.cugat.cat)

i al canal Youtube de Cugat Mèdia

“Enraonar vol dir parlar, però amb el matís que implica que, a més, es raona, és a dir, que s’escolta a l’altre, que es delibera i s’intenta arribar a conclusions de forma constructiva. Enraonar té un matís racional, no dogmàtic, pragmàtic i flexible.”

(en la versió de Francesc Puigpelat)